

Motion till riksdagen 2009/10:Ub1

av **Marie Granlund m.fl. (s, v, mp)**
med anledning av prop. 2009/10:27

Obligatorisk befattningsutbildning för nyanställda rektorer

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obligatorisk befattningsutbildning.

Motivering

Rektorer, förskolechefer och biträdande rektorer har en nyckelroll i arbetet med att utveckla förskola och skola. En kvalitativt god befattningsutbildning för nyanställda rektorer är därför av största värde för att stödja skolledare i deras roll som ledare och chefer. Befattningsutbildningen ska därför syfta till att ge rektorer, förskolechefer och biträdande rektorer kunskaper och förmågor som krävs för att kunna leda verksamheten mot målen. Vikten av en sådan utbildning fick den socialdemokratiska regeringen tillsammans med Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet att inleda ett förberedelsearbete för att införa ett nytt nationellt rektorsprogram. Myndigheten för skolutveckling överlämnade i enlighet med detta en rapport i mars 2006 som beskrev hur en sådan utbildning skulle kunna läggas upp (dnr 2006:29).

Befattningsutbildningen ska enligt förslaget innehålla tre delar av särskild betydelse ur statens synvinkel:

- ? Skoljuridik och myndighetsutövning, dvs. kunskap om det statliga uppdraget och regelverket.
- ? Mål- och resultatstyrning, dvs. kunskap om uppföljning och utvärdering av elevernas och verksamhetens resultat i förhållande till de nationella målen.
- ? Utbildning i skolledarskap, dvs. en kvalificerad ledarskapsutbildning med särskild inriktning på det komplexa uppdraget att leda skol- och förskoleverksamhet.

Fel! Okänt namn på

Vi anser att dessa tre perspektiv är viktiga i en kommande befattningsutbildning och att man ska utgå från en helhetssyn där de tre ingående delarna samverkar utifrån uppdraget. Det ska framgå av målbeskrivningen för utbildningen hur de olika delarna hänger samman och skapar en helhet för skolutveckling. Vi motsätter oss en befattningsutbildning där utvecklingsperspektivet av förskola och skola riskerar att få en alltför undanskymd plats. Skoljuridik och myndighetsutövande är viktiga delar i utbildningen, men det får inte leda till en svagare betoning av ledarskap och utveckling. Vi anser därför att regeringen tydligt bör precisera utvecklingsperspektivets avgörande roll i en ny befattningsutbildning för skolledare. Vi vill också betona att uppläggningsbaseras på erfarenhetsbaserat lärande. Dagens rektorsutbildning läggs upp på detta sätt och den metodiken är mycket uppskattad av deltagarna.

Enligt regeringens förslag ska den nya befattningsutbildningen endast vara obligatorisk för nyanställda rektorer. Nyanställda förskolechefer och biträdande rektorer föreslås däremot genomgå utbildningen på frivillig basis. Vi anser att detta är ett olyckligt förslag och vill därför starkt markera vikten av att även nyanställa biträdande rektorer och förskolechefer/rektorer ska omfattas av samma obligatorium som nyanställda rektorer.

Förskolan är även den en läroplansstyrd verksamhet, och med tanke på att förutsättningarna för alla läroplansstyrda verksamheter bör vara lika bör obligatoriet även gälla förskolechefer. Många rektorer har även ansvar för förskoleverksamheter och deltar därmed obligatoriskt. Samtidigt kan samma rektors kollega i närområdet med enbart ansvar för förskoleverksamheten komma att sakna likvärdig kunskapsbas. Det underlättar inte en kollegial samverkan. Många förskolechefer har dessutom ofta likvärdiga övergripande uppgifter som de rektorer har. Även små barn har rätt att ha en förskolechef/rektor som fått rätt förutsättningar att göra ett bra jobb. Därtill talar mycket för att det enbart är en fördel om biträdande rektor också omfattas av obligatoriet. Rekryteringen till rektorsfunktionen underlättas om den blivande rektorn redan har gått utbildningen i fråga.

Det kan också noteras att det i departementspromemorian *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet* (Ds 2009:25) föreslås att befattningen förskolechef regleras i skollagen. I linje med att även den obligatoriska befattningsutbildningen borde gälla för nyanställda biträdande rektorer borde denna även denna skolledarfunktion regleras i skollagen.

Vi anser även att titeln förskolechef ska ersättas med begreppet rektor. Motivet till detta är detsamma som vi angivit ovan, att även förskolan är en läroplansstyrd verksamhet och att dessa skolledare har övergripande uppgifter likvärdiga de som en rektor har. Bakom förslaget till titeln förskolechef anar vi att regeringen vill göra en tydlig bodelning mellan skolformerna förskola och skola, något vi finner både anmärkningsvärt och olyckligt. Ur perspektivet det livslånga lärandet är det viktigt att erkänna den röda tråden mellan förskola och skola. Det förslag till ny skollag som nu är på remiss måste förändras så att man inte gör en skillnad på rektorer i skolan och förskolechefer i förskolan, trots samma behörighetskrav för den som anställs som skolledare. Alla skolledare, oavsett skolform och oavsett huvudman, ska ha lika stor rätt att gå en befattningsutbildning.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 21 oktober 2009

Marie Granlund (s)

Mikael Damberg (s)

Louise Malmström (s)

Caroline Helmersson-Olsson (s)

Jan Emanuel Johansson (s)

Amineh Kakabaveh (v)

Mats Pertoft (mp)

Agneta Lundberg (s)

Peter Hultqvist (s)

Thomas Strand (s)

Rossana Dinamarca (v)

Lage Rahm (mp)